

İskele kalıp sektörünün rotası: Yurt dışı pazarı

Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışındaki çalışmalarına işaret eden İskele Kalıp Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Kubilay Tüfekçi, Türk inşaat sektörünün son 15 yılda yaşadığı yüksek büyümeye paralel olarak kalıp ve iskele üreticilerinin de ciddi bir büyüme sağladığını, ürün portföylerini ve ihracat pazarlarını genişlettiğini belirterek, sektörün 2020 yılında yurt dışı pazarından umutlu olduğunu aktarıyor.

İKSD Yönetim Kurulu Başkanı Kubilay Tüfekçi

İskele Kalıp Sanayicileri Derneği kurulduğu günden bu yana sektörü ileriye taşıyacak birçok önemli adım attı. Örneğin yakın dönemde Avrupa Birliği Hibe Programı'na iş güvenliği içerikli bir proje ile katıldı. Meslek lisesi ve üniversite öğrencileri ile sıklıkla bir araya gelen İKSD, mesleki gelişim seminerleriyle de bilinci arttırmaya devam ediyor. Karşılaştıkları en büyük problemin; denetim eksikliğinin

den dolayı haksız rekabet olduğunu belirten Yönetim Kurulu Başkanı Kubilay Tüfekçi ile sektörün yol haritasını konuştuk.

İskele Kalıp Sanayicileri Derneği kurulduğu günden bu yana aktif olarak faaliyet gösteriyor.

Derneğin bugün geldiği noktayı, yaptığı çalışmaları anlatır mısınız? İskele Kalıp Sanayicileri Derneği (İKSD), bugün itibarıyla kalıp ve is-

kele sanayicilerini sayısal ve nitelik anlamında temsil eden tek çatı kuruluşudur. Derneğimizde yerli ve yabancı toplam 23 üyemiz bulunmaktadır. Üye firmaların tümü; standartlar doğrultusunda üretim yapan gerek ulusal gerekse uluslararası ölçekte önemli konut, baraj, ticari bina, havaalanı, hastane, yol metro, endüstriyel tesis gibi birçok farklı yapının inşaat sürecinde proje, danışmanlık, malzeme satışı, kiralama ve satış

sonrası destek hizmeti vermekteler. Türk müteahhitleri dünyanın her tarafında çok güzel işler yapıyor. Global projelerde yer alıyoruz. Müteahhitlik hizmetlerinde Çin'den sonra ikinci sırada geliyoruz. Türk müteahhitlik sektörünün bugüne kadar 126 farklı ülkede 10.000'den fazla proje üstlenmiş. Böylece Türk müteahhitlik sektörümüzün yurt dışına açıldığı günden bu yana üstlendiği proje büyüklüğü kümülatif olarak 400 milyar doları aşmıştır. Türk inşaat sektörünün son 15 yılda yaşadığı yüksek büyümeye paralel olarak kalıp ve iskele üreticileri de ciddi bir büyüme sağlamış, ürün portföylerini ve ihracat pazarlarını genişletmişlerdir.

İskele kalıp sektörünün inşaat sektörünün bir parçası olarak bu projelerde yer alıyor olması, gerek teknik-uygulama gerekse imalat noktasında bir gelişmeyi meydana çıkarıyor. Bizim bu noktadaki yaklaşımımız, inşaat sektörünün gizli kahramanı olarak ürün ve hizmetlerimizi, sektörümüzü doğru plat-

formlarda dernek çalışmalarıyla anlatmaya çalışmak. Derneğimizin kuruluş aşamasında "sektörün gündemi nedir" diye kendimize bir yol haritası çıkardık. Karşılaştığımız en büyük problemin; denetim eksikliğinden dolayı haksız rekabet olduğunu gördük. Haksız rekabetin sonucu olarak sektörün genel karlılık oranlarında da ciddi kayıplar yaşanıyor. Zaman zaman üyelerimize yönelik bir anket yaptığımızda da bu problemler daima ön sıralarda yer alıyor.

Türkiye'de hemen hemen sektörel tüm derneklerin ortak şikayeti; haksız rekabet ve denetim yetersizliği diyebiliriz. Bizler belirli bir seviyenin üzerinde, mesleki tüm sertifikasyonlara sahip firmalardan oluşan bir derneğiz. Tabii bu sertifikalara sahip olabilmek için ürün ve üretim kalitesinin belli bir standardın üstünde olması gerekiyor. Bu standartlara sahip olmanın da bir maliyeti var hiç şüphesiz. Bu maliyetleri göğüsleyerek tüm bu sertifikaları edinen firmalar kendilerini

pazarda konumlandırmaya gayret ederken, bunun tam tersi olarak hiçbir kalite ve standart gözetmeden çok daha ucuza ürünler üreten firmalar, denetim eksikliğinden de faydalanarak sektörde kendilerine kolayca pazar edinebiliyorlar. Buradaki denetim yetersizliğini kamu tarafının bir şekilde sağlaması gerekiyor. Bu denetimler yeterli oranda gerçekleşmediği zaman, bizim sahip olduğumuz belgelerin de bir anlamı kalmıyor. Bizim bu noktada denetim süreçlerinde dernek olarak hukuki bir yaptırımımız bulunmuyor. Ancak derneğimizin üyeleriyle, lobi gücümüzle ve farklı çalışmalarımızla konuyu her defasında kamu kuruluşlarıyla paylaşarak sorunu sürekli gündemde tutuyoruz. Bununla ilgili olarak ilgili bakanlıkları, yapı denetim firmalarını, TSE'yi ve diğer sivil toplum kuruluşlarını ziyaret ediyor, çözüm için yapılacaklar noktasında fikir alışverişinde bulunuyoruz. Yeni ve genç bir dernek olarak sektör bilinirliğini artırma gayretlerimiz mevcut. Meslek odaları, inşaat

mühendisleri, inşaat mühendisliği bölümü öğrencileri ve meslek lisesi öğrencileri önemli paydaşlarımız. Üniversitelerle ve meslek odalarıyla yaptığımız toplantılarda, şantiyedeki inşaat mühendislerinin iskele ve kalıp ile ilgili bilgilerinin yeterli olmadığını, okullarla yaptığımız toplantılarda, inşaat mühendisi aday öğrencilerinin sektörle ilgili hem müfredatta derslerinin olmadığını hem de bilgi sahibi olabilecekleri bir ortamlarının bulunmadığını gördük. Bu kapsamda; Boğaziçi Üniversitesinde, Yıldız Teknik Üniversitesinde, İstanbul Teknik Üniversitesinde, ODTÜ’de, Gaziantep’te lisans ve yüksek lisans öğrencilerine yönelik sunumlar yaptık. İskele-kalıp sektörünün dinamikleriyle ilgili mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak çalışmalarda bulunduk. Ankara’da ve İstanbul’da inşaat mühendisleri odalarıyla birlikte 20’li yaşlardan 70 yaşına kadar farklı tecrübelerdeki inşaat mühendislerine, mesleki

gelişim seminerleri verdik. Meslek liselerinde, iskele-kalıp konusu müfredatta betonarmenin içerisinde. Bu noktada Bahçelievler Kaymakamlığı ve İl Millî Eğitimiyle birlikte iskele-kalıpla ilgili bölümü, müfredatta kuvvetlendirmeye ve güncelleştirmeye yönelik bir iş birliği protokolü hazırladık. Bahçelievler Türk Telekom Meslek Lisesinden ve sektör uzmanlarımızdan bir çalışma grubu oluşturduk. Önce fabrikada iskele ve kalıpla ilgili okul öğretmenlerine eğitimler verdik. Dernek ve sektör oyuncularını olarak, okul laboratuvarlarında güncel teknolojilere uygun ürünlerin görülebileceği bir ortam hazırlayacağız. 2021’de ilk öğrencilerimiz eğitime başlamış olacak. Amacımız, eğitimcilerin güncel sektör bilgilerini ve dinamiklerini bilmesi ve öğrencilere aktarması. İş güvenliği noktasında da bazı çalışmalarımız bulunuyor. Ayrıca, yakın dönemde bir Avrupa Birliği Hibe Programı’na iş güvenliği içerikli bir

proje ile katıldık. Şu an ön değerlendirmeyi geçtik ve final başvurusu için projemizi yazarak teslim ettik. Program kapsamında 44 farklı ana etkinlik bulunmaktadır. Bu başlıkların tamamı bizim ihtiyaç duyduğumuz eğitim ve aktiviteleri kapsıyor. Program içerisinde, çalışanları, işverenleri, medya ve sivil toplum kuruluşlarının dahil olduğu çok kapsamlı etkinlik ve çalışmalar mevcut. Ayrıca derneğin ilk kuruluş döneminden itibaren Türkiye’nin farklı illerinde inşaatla ilgili işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi kapsamında iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri, inşaat sektörü yönetici ve çalışanlarına yönelik düzenlenen “Güvenli İnşaat” sempozyumlarında T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile birlikte paydaş olarak sunum yaparak, güvenli iskele kurulumunu sergileyerek destek olduk. Yine farkındalığı artırmak adına fuar firmalarıyla da ortak çalışmalarımız bulunuyor.

Yurtiçi fuarlarda seminer ve etkinlikler gerçekleştirerek farkındalığı o platformlarda da ortaya koymaya gayret ediyoruz.

İskele ve kalıp sektörü için 2019 yılı nasıl geçti? 2020 yılında sektörü neler bekliyor sizce, hedefler neler?

Herkes için zor bir yıl olan 2019’un bizler için talihsiz iki yönü vardı. Genel ekonomik şartlar haricinde, 2019 Türkiye’de mega projelerin bittiği ya da tamamlanmaya başladığı bir yıldır. Havalimanımız ve büyük köprülerimiz tamamlanma evresine girdi. Devam eden büyük proje olarak 1915 Çanakkale Köprüsü var, ama 2019 mega projelerin tamamlanma eğiliminde olduğu ve sona doğru yaklaştığı bir yıldır. Tabii bu, iskele ve kalıp ya da inşaat sektöründe çalışan firmalar için ciro düşüşüne işaret ediyor. Onun haricinde genel ekonomik şartların zorlaşmasıyla esas sıkıntı konut sektöründe yaşandı. Konut sektörü, iskele-kalıp açısından sektörün tabanını oluşturan

bir anlam ifade ediyor. Orada da yukarıdan ve aşağıdan sıkışmaların olması iskele-kalıp sektörünü zorlamaya başladı. Sektörümüzdeki firmalarda ciddi ciro düşüşleri yaşandığını tahmin ediyorum. Her şey bir domino etkisiyle ilerliyor; ekonominin daralması müteahhitlik sektörünü, müteahhitlik sektörünün sıkışması da iskele-kalıp sektörünü etkiledi. 2020 yılında da Türkiye açısından çok büyük bir fark olmayacağını öngörüyoruz. Karamsar da bakmak istemiyoruz, 2019’dan daha iyi bir yıl olacağını umut ediyoruz, ama gelecek projeler veya yapılacak işler anlamında özellikle yurtiçi pazarına yönelik 2020 maalesef çok da umutlu baktığımız bir yıl değil. Konjonktürel olarak dünyada olumlu/olumsuz birtakım değişiklikler, gelişmeler var. Ticaret savaşları haliyle hepimizi etkiliyor. Amerika ile Çin’in çekişmesi arada bizim gibi ülkelere de yansıyor, ancak iş yaptığımız coğrafyalara baktığımızda 2020’de yapılmış ihaleler ve başlamak üzere olan projeler mevcut.

Türkiye’den rahatlıkla uzanabildiğimiz mesafelerdeki ülkelerde, projeler itibarıyla bir umut var.

Sektörün geleceği hakkında neler söylemek istersiniz?

Türkiye’de iskele ve kalıp sektörü 20-30 yıl öncesine göre çok farklı konumda. Gerçekten dünya kalitesine, dünyadaki sistemlerin seviyesine çok yaklaşmış durumdayız. Sanayinin, Endüstri 4.0’ın konuşulduğu bir çağda, maalesef inşaat sektörü verimlilik ve diğer uygulama hızları anlamında hâlâ geride kalmış bir sektör. Tabii, yapısı itibarıyla bu böyle. İnşaat pek çok disiplini barındıran, emek yoğun bir sektör. Bir fabrikadaki üretimi robotlaştırmak son derece kolay, fakat çok geniş bir sahada ve sadece bir kere yapılacak bir binayı o şekilde otomatikleştiremezsiniz. Öte yandan iskele ve kalıp sektöründe dijitalleşmeye doğru ciddi adımlar atıldığını gözlemliyoruz. Geç kalmamak için bugünden gerekli önlemleri alıp, dijitalleşme dönüşümünü sektör olarak yakalamamız lazım. □

